

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی نگاره دیو در مکاتب نگارگری دوران ایلخانی و تیموری

محل انتشار:

دوفصلنامه نگارینه هنر اسلامی، دوره 3، شماره 11 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

حسین مهریویا - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان

بنفشه سلیمی پور - کارشناسی ارشد باستان شناسی (گرایش اسلامی)، دانشگاه سیستان و بلوچستان (نویسنده مسئول)

طیبه شاکرمی - دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش هنر، دانشگاه پیام نور

اکبر شریفی نیا - دانشجوی دکتری باستان شناسی دانشگاه بوعلی سینا

خلاصه مقاله:

در هنر نگارگری، نگارگران تمامی مکاتب ذهنیتی کامل و فعال درباره نبرد کیهانی میان آفرینش اهریمنی و آفرینش ایزدی داشتند. در این میان دیو که نماد اهریمن و دشمن است با چهره‌های حیوانی با شاخ و دم و عریان، با سلاح‌های بدوی و دیگر موارد نشان داده شده است. نگارگران با نمایش این ویژگی‌ها به نوعی به برتری آفرینش ایزدی در مقابل آفرینش اهریمنی اشاره کرده‌اند. هدف اصلی پژوهش، بررسی نقش دیو در نگاره‌های دوره ایلخانی و تیموری (هرات و شیراز) و تفاوت طراحی نگاره‌های آن است. سوالات اصلی پژوهش عبارتند از: ۱- ویژگی‌ها و شاخصه‌های شکلی دیو در نگاره‌های دوره ایلخانی و تیموری چیست؟ ۲- تفاوت چهره دیوان در نگاره‌های دوره ایلخانی و تیموری چگونه قابل تبیین است؟ نتایج پژوهش نشان می‌دهد، دیو در نگاره‌های این دوران با توجه به وجه حیوانی آن ترسیم و با ویژگی‌های حیوانی در کالبد آدمی نقش شده است. از سویی دیگر تفاوت در تصویر نقش آن در این مکاتب ابتدا برگرفته از وجه استعاری شاهنامه و سپس تلقی شخصی نگارگر و خوانش او از متن، سلیقه هنری دوران او و مکتبی که در آن رشد کرده و یا اقتضای شرایط اجتماعی و فرهنگی او است. این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی و تطبیقی و براساس مطالعات کتابخانه‌ای انجام شده است.

کلمات کلیدی:

ایلخانیان، تیموریان، شاهنامه، نگارگری، دیو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1571281>

